

Replik till Ray Baker om helvetet

Stefan Svärd

Pastor i Elimkyrkan, Stockholm

sward@src.a.se

Ray Baker, lärare vid Credoakademin, har skrivit en artikel ”Vår Gud är en förtärande eld – om den bibliska grunden för konditionalism”.¹ Han problematiserar den traditionella tolkningen av helvetet som oändligt straff i medvetet tillstånd. Baker gör detta genom att diskutera två böcker som försvarar en traditionalistisk tolkning, nämligen *Efter detta* skriven av under-tecknad, och antologin *Hell Under Fire* med Christopher W. Morgan och Robert A. Peterson som redaktörer. Baker analyserar särskilt begreppet odödlighet, och hävdar att endast personer som tar emot evigt liv som gåva från Gud genom tron på Jesus Kristus blir odödliga. Baker går igenom bibeltexter som talar om elden som metafor för Guds slutgiltiga dom, han granskar kritiskt bibeltexter som pekar i riktning mot oändligt straff i medvetet tillstånd. Bakers text är intressant och han tar tag i ett svårt ämne, och försöker hitta en hållning med förankring i bibeltexterna.

Hur får vi vår tro på en allsmäktig, kärleksfull Gud att gå ihop med idén att kanske många människor kommer att plågas för evigt i helvetet? Det är Bakers grundläggande fråga och han försöker få ihop ekvationen genom annihilationsläran, också kallad för konditionalism. Det är idén att de som inte vill tillhöra Gud så småningom kommer att upphöra att existera som en del av det eviga straffet. Baker argumenterar för att konditionalism presenterar en bättre helhetstolkning av de bibliska texterna än perspektivet att

de gudlösa kommer att lida i medvetet tillstånd i oändlig tid.

Ray Baker citerar från min bok: ”Ska vi ändra eller överge en kristen undervisning som har funnits i snart två tusen år måste det vara på grund av mycket starka övertygelser om att man i hela kyrkans historia har missförstått eller feltolkat Bibelns budskap.” Hans kommentar till detta är att han antar den utmaningen. Jag tycker dock att han här förenklar frågan. Kan man hitta tydliga mönster kyrkohistoriskt när det gäller utläggningen av den kristna läran behöver det respekteras, jag tycker att det försummas i alltför stor utsträckning i modern teologi. Baker vill utgå från exegetiken och bibeltexterna, men det är ju detta som kyrkohistoriens lärofäder och bibelutläggare ständigt eftersträvat att göra. En exegetisk analys måste väga in hur de aktuella bibliska texterna har tolkats av kyrkans lärare och ledare under århundradena.

Att Bibeln tar upp om den slutliga domen och eviga straff kan inte förnekas av någon som har Bibeln som grund för lära och liv. Men hur detta mer exakt ska uppfattas och tolkas, där kan meningarna gå isär. Det handlar om ett bildspråk för att skildra en framtid som är något annat än vad vi idag kan föreställa oss, det ligger utanför våra referensramar och erfarenhetsramar. Bibeln talar om Jesu tillkomst och den fysiska uppenbarelsen av Jesus för hela världen, de dödas uppståndelse och att vi alla ska möta Gud som domare. Bibeln talar också om världens

förvandling och nya himlar och en ny jord. Vårt nya uppståndelseliv blir av helt annan art än det liv vi lever nu. Evtigt liv, evig dom och eviga straff är tydliga läror i Nya Testamentet. Men vad innebär den eviga domen och det eviga straffet i praktiken? Det är inte helt enkelt att med våra begränsade förstånd försöka greppa hur vårt liv kommer att gestalta sig efter den stora uppståndelsen, och att stå inför Guds domstol. Hur är vårt liv då i ett helt nytt framtida tillstånd? Var kommer vi att befinna oss m.m.?

Att frågan om helvetet och de eviga straffen är svåra frågor, där är jag och Baker överens. Och att det inte alltid är självklart hur vi ska tolka bibeltexterna. En hel del av de frågor jag ställer i min bok kan jag inte besvara på ett bra sätt. Men när det gäller frågor om den eviga framtiden kan vi bara veta det Gud uppenbarat för oss, resten blir spekulationer. Därför behöver man tillämpa en viss försiktighet när man ska tolka de bibliska texterna.

Baker följer flera olika argumentationslinjer för att försvara läran om konditionalism. I ett avsnitt problematiserar han läran om själens odödlighet, han ifrågasätter om det verkligen är Bibelns lära. Den nämns mer förbigående i min bok. Jag lyfter fram i min bok att det finns bibeltexter som kan peka i en sådan riktning – att det inte är självklart att själen med automatik är odödlig. Min bedömning och slutsats blir dock att ordet evigt, pekar i riktning mot tid utan slut. En dag ska alla döda uppväckas, och uppstå till nya kroppar. Den uppståndelsen är bestående till sin karaktär. Om den uppståndelsen bara är temporär för alla dem som inte tagit emot eviga livets gåva, frågan är vad uppståndelsen då fyller för funktion. Uppståndelsen gäller alla dem som får gåvan evigt liv, men det gäller även alla

dem som möter den eviga domen, det eviga straffet och den eviga döden. Det är min bedömning vid en samlad granskning av bibeltexterna att det eviga straffet är just evigt vilket också innebär en odödlighet, men visst finns det bibeltexter som man kan använda för att hävda att det inte finns en absolut odödlighet för själen.

Vidare går Baker igenom bibeltexter som tar upp ord som förgås, förgöra, fördärv, bränns upp i eld m.m. Ord som används när det talas om helvetet i Bibeln. Han argumenterar för att orden betyder att upphöra att existera, förintas. Det är en möjlig tolkning av orden. En renodlad ord- och språkanalys ger inte ett renodlat svar, orden kan ha flera nyanser i den gamla grekiskan. De berörda orden måste inte ha innebörden att förintas, det finns också bibeltexter som pekar i riktning mot att straffet inte är temporärt, bland annat texten i Upp. 14 som Baker refererar till.

I ett kapitel i min bok diskuterar jag särskilt annihilationsläran. Exakt hur den slutliga domen kommer att utformas och gestaltas är svårt att veta. Det vi vet är att alla människor som har existerat under historiens gång ska uppväckas från det döda, och i sina nya uppståndelsekroppar ska man möta Gud som domare. Det kommer att då bli en åtskillnad, en del kommer att få det eviga livet och en del kommer att möta den eviga döden. I min bok argumenterar jag för att Guds rättvisa kräver att det blir olika grader i bestraffningen. Ett problem med annihilationsismen är att det är svårt att se hur Guds straff kan graderas. Om den eviga döden inträffar direkt efter den yttersta domen, så blir det då i praktiken som en form av massavrättning. Frågan är också vad den yttersta domen har för funktion, Gud känner vad som finns i människors hjärtan och han vet allt om våra gärningar.

Vad syftar det till att uppväcka en massa människor från det döda, för att de sedan ska avrättas igen?

Men om man tänker sig domen som en gradering av både belöning och straff, då finns det en logik med att det finns en yttersta dom.

Min referens till ateisterna avfärdar Baker. Men den fysiska döden och förintelsen är ju ett faktum för den icke-troende. Om en evig död, i form av förintelse, utplåning, är enda konsekvensen av mina synder, så är mitt slutliga öde som syndare endast det som alla redan vet. Alla de som saknar all form av tro och religion, och som inte tror på någon uppståndelse

från det döda, de är helt övertygade om att utplåning och förintelse är ens eviga destination. Om detta är innebörden av den eviga döden, varför varnar Jesus ständigt för risken att gå evigt förlorad?

Faktum är att Bibeln är helt tyst i frågan om vad som verkligen händer efter den yttersta domen om annihilationsläran stämmer. Hur ska domen graderas? När inträffar döden? I vilka avseenden är den eviga konsekvensen värre än vad alla icke-troende människor idag vet om sin eviga död, att man kommer att upphöra att existera? Här saknar jag reflektioner och resonemang i Bakers text.

Noter

1. Theofilos, vol. 6, nr 1 (2014), 4-19.